

Trening samodzielności i samodzielne zamieszkanie

Dlaczego warto?

Opracowała: Łucja Cofta

Psycholog

Stowarzyszenie Na Tak – Warsztat Terapii Zajęciowej „Przylesie”

CZYM JEST TRENING SAMODZIELNOŚCI

Trening samodzielności to czasoprzestrzeń decydowania jego podmiotu o sobie (np. o własnym czasie – w ramach obowiązków, przyjemności i działań na rzecz samorozwoju; budżecie; czy o codziennym menu). Odbywa się w obecności asystenta, bez udziału rodziców w przystosowanym na ten cel mieszkaniu i jego otoczeniu.

Asystent „podąża za” osobą trenowaną dopasowując rodzaj i wymiar świadczonego wsparcia do jej indywidualnych różnorodnych potrzeb i możliwości - tak, by nabywała nowe umiejętności w zakresie samoobsługi i czynności życia codziennego, ponosząc naturalne konsekwencje własnych decyzji. Zadaniem treningu jest też podtrzymywanie oraz utrwalanie wiedzy i kompetencji już posiadanych.

Główny cel treningu dla dorosłej osoby z niepełnosprawnością intelektualną to przygotowanie jej do jak najbardziej **samodzielnego życia w różnorodnych sferach funkcjonowania** – na „tu i teraz” i w przyszłości.

SFERY FUNKCJONOWANIA, W RAMACH KTÓRYCH ĆWICZONE SĄ UMIEJĘTNOŚCI PODCZAS TRENINGU

- I. sfera najbliższa (osobista) – komponent fizyczny i psychologiczny
- II. sfera dalsza (gospodarstwo domowe)
- III. sfera najdalsza – przestrzeń miejska
- IV. orientacja w czasie
- V. orientacja w budżecie
- VI. umiejętności „szkolne”

NAJWIĘKSZY POZIOM SAMODZIELNOŚCI

N=14*

- w adekwatnym doborze stroju do pogody i sytuacji 13/14
- w dokonywaniu wyboru menu na co dzień 10/14
- w obsłudze żelazka 10/14
- w dokonywaniu zakupu adekwatnego do planu 11/14
- we właściwym przechowywaniu produktów spożywczych 12/14
- w obsłudze zmywarki 12/14
- w orientacji w dniach tygodnia, porach dnia, odczycie godziny z zegara 11-13/14

*N=14 osób z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej uczestniczących w treningach samodzielności w latach: 2009-2013

OBSZARY, W KTÓRYCH NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZANE BYŁY TRUDNOŚCI

N=14*

- realizacja zadań w kontaktach z nieznanymi 14/14
- radzenie sobie z emocjami w sytuacjach nowych i trudnych 13/14
- wykonywanie zadań od początku do końca 11/14
- podejmowanie nowych zadań/ wyzwań 11/14
- obsługa kuchenki, pralki 10-13/14
- planowanie zakupów wg potrzeb całego gospodarstwa domowego 12/14
- dbałość o porządek 11/14

*N=14 osób z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej uczestniczących w treningach samodzielności w latach: 2009-2013

OBSZARY, W KTÓRYCH NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZANE BYŁY TRUDNOŚCI

N=14*

- wykonywanie posiłku zgodnie z przepisem (trudność w podzieleniu czynności na krótsze etapy i zapamiętaniu kolejnych kroków) 11/14
- poruszanie się w przestrzeni instytucjonalnej i usługowej miasta 14/14
- orientacja i poruszanie się w przestrzeni miejskiej 12/14
- planowanie czasu na obowiązki, rozwój i przyjemności 12/14
- dostosowywanie wysokości wydatków do dostępnych środków 12/14
- rozumienie tekstu (czytanego przez siebie lub przez kogoś) 10/14

*N=14 osób z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej uczestniczących w treningach samodzielności w latach: 2009-2013

OBSZARY, W KTÓRYCH BRAKOWAŁO SAMODZIELNOŚCI

N=14*

- świadomość wysokości wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania 14/14
- liczenie 12/14
- pisanie pisma 10/14

*N=14 osób z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej uczestniczących w treningach samodzielności w latach: 2009-2013

PRZEBIEG TYPOWEGO DNIA TRENINGU

1. pobudka, toaleta poranna, dobór stroju do pogody i dnia 6:00 – 6:45
2. śniadanie (przygotowanie, spożycie i posprzątanie) 6:45 – 7:45
3. Warsztat Terapii Zajęciowej 8:30 – 13:00
4. zakupy (dokonanie, przyniesienie, rozdysponowanie) 13:30 – 14:20
5. obiad (przygotowanie, spożycie i posprzątanie)/ skorzystanie z usługi gastronom. 14:20 – 15:20
6. odpoczynek 15:20 – 16:20
7. jeśli trzeba – większe sprzątanie (podłogi, wanna, wc) /w dniu bez zakupów/ - 30 - 45 min
8. czas na rozwój/ rozrywkę/ korzystanie z usług (np. poczta, fryzjer, MPK, taxi) 16:20-18:20
9. kolacja (przygotowanie, spożycie i posprzątanie) 19:00 – 20:00
10. planowanie następnego dnia (zakupów - w tym budżetu, czasu) – w rozmowie podczas kolacji
11. toaleta wieczorna/ odpoczynek/przygotowanie do następnego dnia 20:00 – 22:00
12. sen 22:00 – 6:00

DLACZEGO WARTO? PERSPEKTYWA OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

Z WYWIADU GRUPOWEGO PRZEPROWADZONEGO Z RODZICAMI 13.02.2016

- zwiększenie samodzielności,
- przeniesienie doświadczeń pozyskanych podczas treningu na teren domu rodzinnego,
- możliwość decydowania o sobie → wzrost poczucia sprawstwa i własnej wartości,
- świadomość ilości obowiązków domowych, które w domu z reguły wypełnia rodzic,
- wzrost świadomości konsekwencji własnych działań,
- wzrost znajomości kolejności wykonywania działań,
- możliwość pełnienia ról społecznych właściwych dla okresu dorosłości, na które w domu rodzinnym nie ma/jest mało przestrzeni (np. gospodarza domu, współlokatora, klienta, aktywnego pasażera MPK).

rola gospodarza domu

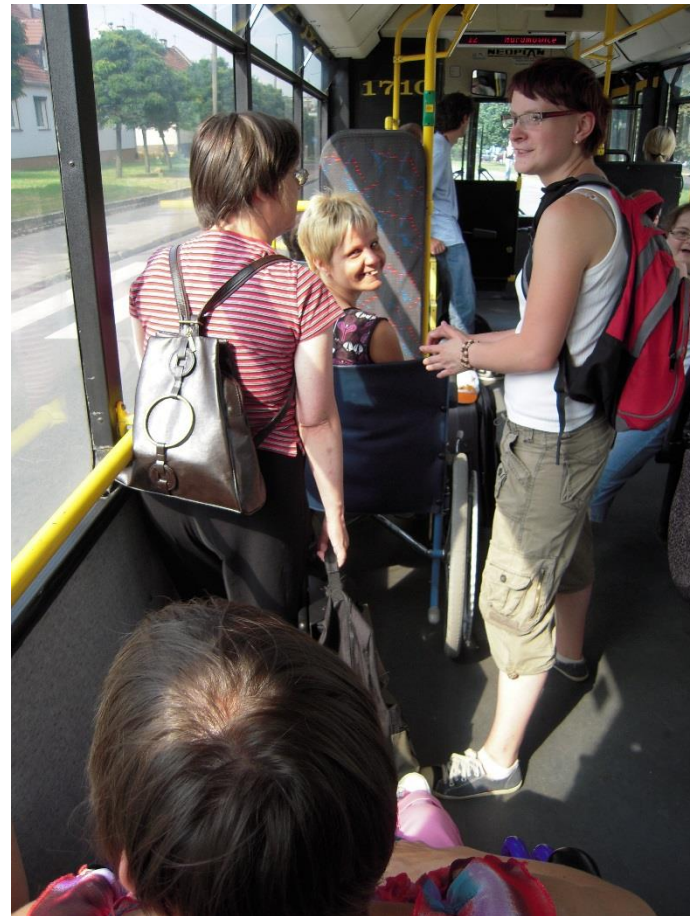
rola współlokatora

rola klienta

rola aktywnego pasażera MPK

rola przyjaciela

rola przyjaciela

rola partnera

DLACZEGO WARTO? PERSPEKTYWA RODZICA

Z WYWIADU GRUPOWEGO PRZEPROWADZONEGO Z RODZICAMI 13.02.2016

- wzrost samodzielności dorosłego dziecka -> odciążenie rodzica ze wspierania w wybranych sferach -> zyskanie wolnego czasu i komfortu psychicznego.
- poznanie kompetencji własnego dziecka -> przygotowanie rodzica do samodzielnego zamieszkania dorosłego dziecka.
- wzrost przekonania o samodzielności dziecka rodzi poczucie spokoju, że jak rodzic odejdzie, to ma ono większe szanse, by sobie poradzić.
- szansa na zmniejszenie nadopiekuńczości rodzica.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ 😊